

Hoogheemraadschap van
Delfland

Per aangetekende post

Aan Gedeputeerde Staten van de Provincie-Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

ONS KENMERK

1174920

DELFT

22 januari 2015

ONDERWERP

Verzoek van:

1. Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland, alsmede van
 2. het Hoogheemraadschap van Delfland,
- tot geschilbeslechting op grond van de Verordening behandeling administratieve geschillen Zuid-Holland 2010 ter zake van de Gemeenschappelijke regeling beheer grondwateronttrekking Delft noord.

Geacht college,

Door middel van deze brief willen wij u, op grond van de 'Verordening behandeling administratieve geschillen Zuid-Holland', verzoeken over te gaan tot geschilbeslechting, althans u verzoeken de ontstane patstelling te doorbreken.

Inhoudsopgave:

1. Samenvatting
 2. Doel verzoekschrift
 3. Procedureel
 4. Jurisprudentie uittredingsvergoeding
 5. Berekening uittredingsvergoeding
 6. Weerlegging mogelijke argumentatie andere belanghebbenden
 7. Historie
 8. Slotopmerkingen
- Verzoek

BIJLAGE(N) 2

CONTACT R. van der Werf • T (06) 21 51 70 96 • E rvanderwerf@hhdelfland.nl

POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft • WEBSITE www.hhdelfland.nl

SECTOR Directeur • TEAM Management SenI

Samenvatting

De kern van het gerezen probleem is in het kort als volgt.

Op dit moment telt de Gemeenschappelijke regeling beheer grondwateronttrekking Delft noord (hierna: "**GR**", zie voor de betreffende regeling **bijlage 1**) twee deelnemers:

- a) Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Delft (hierna: "**B&W**") en
- b) Dijkgraaf en Hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna: "**D&H**").

D&H hebben besloten om per 1 januari 2016 uit de GR te treden.

Het algemeen bestuur van de GR dient de gevolgen van dit besluit te regelen maar kan vanwege de gelijke stemverhoudingen niet tot een besluit komen over de afwikkeling van de uittreding door D&H, met name niet over de hoogte van de uittredingsvergoeding.

Ook buiten de GR om, kunnen de deelnemers het daarover niet eens worden.

1. Doel verzoekschrift

Wij wenden ons met dit verzoekschrift tot uw college omdat het algemeen bestuur van de GR niet tot een besluit kan komen over de door D&H te betalen uittredingsvergoeding.

Nu D&H hebben besloten om per 1 januari 2016 uit de GR te treden, moet het algemeen bestuur van de GR een besluit nemen over de door D&H aan haar te betalen uittredingsvergoeding. Met de colleges van Delfland en de Gemeente als overgebleven partijen, zijn de stemverhoudingen gelijk en staken de stemmen waardoor er geen besluit kan worden genomen over de hoogte van de uittredingsvergoeding. Ook buiten de GR om, zijn partijen het niet eens kunnen worden. Om deze patstelling te doorbreken vragen wij om een besluit van uw college.

2. Procedureel

Bevoegdheid en ontvankelijkheid

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (hierna: "**GS**") zijn bevoegd om het onderhavige geschil, althans patstelling, te beslechten. Tevens zijn de verzoekers, het bestuursorgaan D&H alsmede de publiekrechtelijke rechtspersoon het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna: "**Delfland**") in deze procedure ontvankelijk.

Ingevolge artikel 28, lid 1 jo. artikel 62 van de Wet gemeenschappelijke regelingen – voor zover hier van belang – worden geschillen omtrent de toepassing, in de ruimste zin, van een regeling tussen een bestuur van een deelnemende gemeente en het bestuur van een deelnemend waterschap door GS beslist.

Uit artikel 2 van de Verordening behandeling administratieve geschillen Zuid-Holland 2010 volgt dat de kamers van GS belast zijn met de behandeling van alle administratieve geschillen die op grond van wettelijke voorschriften aan de beslissing van dat college zijn onderworpen.

Hieruit volgt dat GS bevoegd zijn om in het onderhavige geschil, althans patstelling, een beslissing te nemen. Tevens volgt hieruit dat D&H, in de hoedanigheid van het bestuur van een deelnemend waterschap, ter zake ontvankelijk is.

Naast het bestuursorgaan D&H is ook Delfland als publiekrechtelijke rechtspersoon, als belanghebbende aan te merken. De onderhavige patstelling betreft in hoofdzaak de financiële afwikkeling van het uittreden van D&H uit de GR. De patstelling is dus te kwalificeren als een vermogensrechtelijk geschil. Delfland wordt aldus rechtstreeks in zijn belangen geraakt en is om die reden als belanghebbende aan te merken.¹

Wettelijk kader uittreden

Een deelnemer in de GR heeft op grond van artikel 36, lid 3 van de regeling GR de vrijheid om eenzijdig te besluiten uit de GR te treden, zij het dat daarbij de door het algemeen bestuur van de GR daaraan te verbinden voorwaarden in acht genomen dienen te worden (artikel 36, lid 5 van de regeling GR).

D&H hebben op 10 juni 2014 besloten om per 1 januari 2016 uit de GR te treden. De bekendmaking van dit besluit is conform artikel 26 van de Wet gemeenschappelijke regelingen geschied. Daartoe hebben D&H, in lijn met de Wet gemeenschappelijke regelingen, toestemming van het algemeen bestuur van Delfland verkregen om uit de GR te treden.

3. Jurisprudentie uittredingsvergoeding

Het algemeen bestuur van de GR heeft op grond van artikel 36, lid 1 en 5 van de regeling GR de bevoegdheid om te beslissen onder welke voorwaarden een deelnemer kan uittreden.

Artikel 36 bevat een aantal bepalingen omtrent het vaststellen van de uittredingsvergoeding. Artikel 36, lid 6 onder b bepaalt dat : *".....wordt de formule voor de vaststelling van de hoogte van de uittredingsvergoeding door het algemeen bestuur vastgesteld."*

In hoofdstuk 6 van dit verzoekschrift wordt uiteengezet waarom het algemeen bestuur in deze specifieke omstandigheden niet in staat is om op de voet van artikel 36, lid 5 van de regeling GR een besluit te nemen. Deze omstandigheden vormen de reden dat verzoekers zich thans tot uw college richten met het verzoek de ontstane patstelling te doorbreken.

Het algemeen bestuur van de GR heeft niet de onbeperkte vrijheid als het gaat om het vaststellen van de hoogte van een uittredingsvergoeding. Een uittredingsvergoeding moet namelijk voldoen aan de eisen van redelijkheid. Zo nodig kan een uittredende deelnemer rechtsmiddelen inroepen tegen het besluit waarin de uittredingsvergoeding is vervat.

Uit bestendige jurisprudentie blijkt dat de rechter nagaat of de uittredingsvergoeding als redelijk is aan te merken. Uit die jurisprudentie volgt een aantal uitgangspunten aan de hand waarvan kan worden bepaald in hoeverre een vastgestelde uittredingsvergoeding als redelijk is aan te merken. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 14 april 2014, ECLI:NL: RBDHA:2014:4925, rov. 6:

"6. Allereerst zal de rechtbank beoordelen of de door verweerder vastgestelde uittreedsom redelijk is."

¹ Vergelijk rov. 3.15 van uitspraak van Rechtbank Arnhem van 5 augustus 2010, ECLI:NL:RBARN:2010:BN4496.

En de uitspraak van de Rechtbank Arnhem van 5 augustus 2010,
ECLI:NL:RBARN:
2010:BN4496, rov. 3.10:

"Ter beantwoording van de vraag of verweerster de uittredingssom in redelijkheid heeft kunnen vaststellen op EUR 184.000,- zoekt de rechtbank daarom aansluiting bij deze jurisprudentie"

Zoals gezegd zijn er in de regeling GR alleen procedurele bepalingen opgenomen over de bepaling van een uittredingsvergoeding en geen bepalingen die zien op de hoogte daarvan. Het algemeen bestuur is dus zoverre vrij om de hoogte vast te stellen, mits die strookt met de eisen die volgen uit de genoemde jurisprudentie.

Hieronder worden de hier relevante uitgangspunten uit deze jurisprudentie (kort) genoemd. Ter volledigheid zij overigens nog vermeld dat een uittredende deelnemer in beginsel is gehouden een uittredingsvergoeding aan de betreffende GR te voldoen. Dit is dan ook geen geschilpunt.

Ten eerste volgt uit de jurisprudentie dat de vergoeding alleen kan zien op de te lijden schade van de GR en de overblijvende deelnemers die het rechtstreekse gevolg is van het uittreden. Deze schade dient door het algemeen bestuur afdoende cijfermatig te zijn onderbouwd.²

Daarnaast volgt uit bestendige jurisprudentie dat voor het bepalen van de hoogte van die toekomstige schade een overbruggingsperiode van vijf jaren na datum van uittreding redelijk kan worden geacht. Van het algemeen bestuur van de GR mag in beginsel worden verwacht dat zij in die overbruggingsperiode zich kan aanpassen aan de ten gevolge van de uittreding gewijzigde omstandigheden. Hiervoor verwijzen wij naar de uitspraak van de Kroon (KB 14 mei 1985, AB 1985, 424). De Kroon overweegt daarbij expliciet een (denkbeeldige) overbruggingsperiode - inhoudende dat in het eerste jaar na opzegging 100%, in het tweede 80%, in het derde 60%, in het vierde 40% en, tot slot, in het vijfde jaar 20% van de jaarlijkse bijdrage - redelijk is.

Een dergelijke overbruggingsperiode van vijf jaar is later bevestigd door de Afdeling rechtspraak van de Raad van State alsmede in een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: **"de Afdeling"**) van 12 december 2001, ECLI:ML:RVS:2001:AD795, rov. 2.5.1. Later is deze maatstaf herhaald in uitspraken van de Rechtbank Den Haag (14 april 2014, ECLI:NL:RBDHA:2014:4925; rov. 11) en de Rechtbank Arnhem van 5 augustus 2010 (ECLI:NL:RBARN:2010:BN4496). Ter volledigheid wordt hier verwezen naar rov. 11 van de genoemde uitspraak van de Rechtbank Den Haag:

"11. Bij hiervoor genoemde uitspraak van 12 december 2001 heeft de AbRS onder meer overwogen dat bij het bepalen van mogelijke toekomstige schade het hanteren van een overbruggingsperiode van vijf jaren, te rekenen vanaf de datum van uittreding, voor de hand ligt, waarbij in aanmerking is genomen dat van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam mag worden verwacht dat het zich binnen die periode kan aanpassen aan de ten gevolge van de uittreding gewijzigde omstandigheden. Ook in de onder 10 genoemde uitspraak

² KB 14 mei 1985, AB 1985, 424; ARRS 12 augustus 1993, no. R03.89.3622, Gst. 6977, 4 en ABRvS 12 december 2001, ECLI:ML:RVS:2001:AD7959.

van de Kroon van 14 mei 1985 werd het redelijk en billijk geacht de hoogte van de door de uittredende gemeente te vergoeden schade te baseren op een (afbouw)periode van vijf jaar."

Zie tevens rov. 3.10 van de genoemde uitspraak van de Rechtbank Arnhem:

3.10 (...) In de uitspraak van de ABRvS van 12 december 2001, LJN: AD7959, is onder meer overwogen dat bij het bepalen van mogelijke toekomstige schade – als hier aan de orde – het hanteren van een overbruggingsperiode van vijf jaren, te rekenen vanaf de datum van uittreding, voor de hand ligt, waarbij in aanmerking is genomen dat van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam mag worden verwacht dat het zich binnen die periode kan aanpassen aan de ten gevolge van de uittreding gewijzigde omstandigheden.

(...)

In de uitspraak van de Kroon van 14 mei 1985, LJN: AM8366, wordt het redelijk en billijk geacht de hoogte van de door de uittredende gemeente te vergoeden schade te baseren op een (afbouw)periode van vijf jaar.

De periodieke bijdrage van een deelnemende partij aan een GR kan constant zijn. Het is ook mogelijk – zoals in het onderhavige geval – dat die bijdrage over de jaren heen fluctueert. Uit jurisprudentie volgt dat in een dergelijk geval bij het vaststellen van een uittredingsvergoeding kan worden uitgegaan van de meerjarenraming behorende bij het jaar waarvoor de begroting is vastgesteld. Met andere woorden: indien de geraamde bijdrage in jaar 2 na uittreding honderd euro en in jaar 3 na uittreding tweehonderd euro bedraagt kan ingevolge de staffel voortvloeien dat de uittredingsvergoeding voor wat betreft jaar 2 tachtig euro bedraagt (80% van honderd euro) en voor jaar 3 honderdtwintig euro (60% van tweehonderd euro). Zie hiervoor de uitspraak KB 14 mei 1985, AB 1985, 424:

"dat Wij evenwel op grond van de in beroep aangevoerde omstandigheden van oordeel zijn, dat het in dit geval redelijk en billijk is, indien de door de gem. Ferwerderadeel over de jaren 1981 t/m 1985 verschuldigde bijdrage als bedoeld in art. 30 vijfde lid gemeenschappelijke regeling als volgt zou worden bepaald: voor 1981 100% van dit bedrag, voor 1982 80% van dit bedrag, voor 1983 60%, voor 1984 40% en voor 1985 20%."

Tot slot wijzen verzoekers op een andere belangrijke maatstaf die voortvloeit uit de jurisprudentie. Die maatstaf heeft betrekking op de situatie dat een GR op het moment van uittreden reeds substantiële langlopende (financiële) verplichtingen is aangegaan. Hieruit zouden jaarlijks hoge exploitatielasten kunnen volgen die moeilijk kunnen worden gewijzigd. Een dergelijke situatie vormt echter géén uitzondering op de zojuist genoemde overbruggingsperiode van vijf jaar. Verwezen zijn naar rov. 2.4.1 van de uitspraak van de Afdeling van 12 december 2001 (ECLI:ML:RVS:2001:AD795) alsmede rov. 19 van de uitspraak van de Rechtbank Den Haag van 14 april 2014 (ECLI:NL:RBDHA:2014:4925):

"De rechtbank ziet los daarvan in de onder 10 en 11 genoemde jurisprudentie geen steun voor de door verweerder bepleitte uitzondering op de afbouwperiode van vijf jaar in het geval van substantiële langlopende financiële verplichtingen. Eerder blijkt daaruit dat voor een dergelijke uitzondering géén plaats is."

Conclusie

Uit bestendige jurisprudentie is het volgende op te maken:

- I. Een uittredende deelnemer is een uittredingsvergoeding aan de GR verschuldigd;
- II. De GR wordt geacht in vijf jaar zich te kunnen aanpassen aan dit uittreden;
- III. Aangezien de schade moeilijk is vast te stellen, kan de hoogte van de uittredingsvergoeding worden berekend op basis van de optelsom van de (denkbeeldige) afbouwperiode - inhoudende dat in het eerste jaar 100%, in het tweede 80%, in het derde 60%, in het vierde 40% en, tot slot, in het vijfde jaar 20% van de jaarlijkse bijdrage, de zg. staffelmethode.
- IV. Indien de jaarlijkse verschuldigde bijdrage fluctueert, wordt de uittredingsvergoeding met betrekking tot een bepaald jaar telkens berekend op grond van de verschuldigde bijdrage van dat jaar.
- V. Langlopende financieel verplichtingen van de GR zijn in beginsel geen reden om van bovenstaande uitgangspunten af te wijken.

4. Berekening uittredingsvergoeding

Zoals hierboven is gebleken, blijkt ingevolge bestendige jurisprudentie dat aan de hand van de staffelmethode een redelijke uittredingsvergoeding kan worden bepaald.

D&H/Delfland hebben aan een onafhankelijke deskundige opdracht gegeven een redelijke en billijke uittredingsvergoeding te berekenen. De ingeschakelde deskundige betreft de heer drs. P. Holtink RA RV, verbonden aan het bureau Sman Business Value. Dit bureau is gespecialiseerd in economische schadebepalingen. Zo worden de aan dit bureau verbonden accountants en specialisten regelmatig door rechters als deskundige benoemd om een schadeberekening te maken.

De heer Holtink heeft een berekening gemaakt naar de economische schade die de GR bij een uittreding van Delfland zal lijden (**bijlage 2**). De berekening is gestoeld op de staffelmethode, zoals die volgt uit de genoemde jurisprudentie, en voorts gebaseerd op objectieve maatstaven.

De slotsom van de berekening is dat een vergoeding van EUR 4.078.035,- als redelijk heeft te gelden (zie pagina 13, paragraaf 7.8 van de betreffende bijlage).

Delfland is ervan overtuigd dat hij met genoemd bedrag een alleszins redelijke uittredingsvergoeding voor de GR beschikbaar stelt.

Hierbij dient voorts in ogenschouw te worden genomen dat D&H/Delfland daarnaast met bijna 1 miljoen euro bijdragen aan de investering van de GR bestaande in de bouw van een nieuw gemaal en de aanleg van een nieuw puttenveld. De geheel nieuwe installatie zorgt voor aanzienlijk lagere exploitatiekosten in 2016 dan voorheen. Tot 2028 worden geen verdere investeringen voor de grondwateronttrekking verwacht.

Ook wordt door de GR gezocht naar toepassingen voor het opgepompte grondwater. Wanneer die toepassingen worden gevonden, kan hiermee geld worden verdiend waarmee - een deel van- de kosten voor de grondwateronttrekking kan worden bestreden. Recent hebben verzoekers een mogelijkheid vernomen om extra middelen voor de GR te genereren. Kennelijk zou DSM een nog groter deel van het onttrokken grondwater willen gebruiken en dan is het alleszins redelijk dat de GR hiervoor een financiële vergoeding van DSM verkrijgt.

5. Weerlegging mogelijke argumentatie door andere belanghebbenden

Op het moment van schrijven is nog niet met zekerheid te zeggen in hoeverre belanghebbenden in deze kwestie (het algemeen bestuur van de GR en B&W) zullen participeren in de thans verzochte geschilbeslechting, althans het verzoek om de patstelling te doorbreken.

Voor zover een belanghebbende meent dat uw college niet een beslissing kan nemen zoals wordt verzocht, omdat het algemeen bestuur onvoldoende in de gelegenheid zou zijn gesteld om de besluiten zoals bedoeld in artikel 36 van de GR³ heeft genomen, merken wij hierover het volgende op.

In de afgelopen jaren hebben D&H herhaaldelijk aangegeven uit de GR te willen treden. Over de gevolgen hiervan hebben de deelnemers noch het algemeen bestuur van de GR een oplossing kunnen bereiken. Omdat het algemeen bestuur van de GR bestaat uit afgevaardigden van die deelnemers met een gelijke stemverhouding, is er een patstelling ontstaan. Het algemeen bestuur besluit immers bij gewone meerderheid (artikel 62 lid 1 jo. 22 lid 1 Wet Gemeenschappelijke regelingen). Indien de stemmen staken en de vergadering niet voltallig is, volgt in de volgende vergadering een nieuwe stemming. Staken de stemmen opnieuw, dan is het voorstel verworpen. Als de leden van het algemeen bestuur het niet eens worden, voorziet de GR niet in een geschillenregeling die de bedoelde patstelling kan doorbreken.

De betreffende patstelling heeft er voor gezorgd dat de besluiten die het algemeen bestuur van de GR volgens de bepalingen van de GR zou moeten nemen, niet kunnen worden genomen. Het is namelijk gebleken dat er geen meerderheid is voor een dergelijk besluit. De beide deelnemers houden met andere woorden elkaar in een spreekwoordelijke houdgreep.

³ De regeling voor de GR bevat een procedure die het algemeen bestuur van de GR dient te volgen voor het geval een deelnemer uittreedt. Ingevolge artikel 36, vijfde lid, van de regeling van de GR dient het algemeen bestuur van de GR een besluit te nemen waarin normen, voorwaarden en verplichtingen voor de uittredende deelnemer vast worden vastgesteld. In het zesde lid van het genoemde artikel is een aantal procedurele bedingen opgenomen die bij die besluitvorming in acht moeten worden genomen.

Zoals blijkt uit hoofdstuk 7 van dit verzoekschrift, is reeds een mediation poging ondernomen. Dit heeft partijen echter niet dichterbij elkaar gebracht. Om de patstelling te doorbreken is geschilbeslechting, althans interventie, van uw college aldus noodzakelijk.

Er is door D&H overigens getracht om, voor zover opportuun, waar mogelijk te voldoen aan de procedurele bedingen in artikel 36, lid 6 van de regeling GR. Zo is door D&H een deskundige ingeschakeld om de uittredingsvergoeding te berekenen.

Wij merken overigens op dat B&W is geïnformeerd over het initiëren van deze procedure. Daarop heeft B&W geen enkele vorm van bezwaar geuit.

6. Historie

Ontstaan van de GR

Eind 2004 kondigde DSM aan de grondwateronttrekking te Delft te willen reduceren van 1200 m³/uur naar 500 m³/uur. Daarna heeft DSM Anti-Infectives B.V. (verder DSM) in maart 2007 aangegeven per 15 maart 2008 de onttrekking geheel te willen stopzetten.

DSM beschikte voor het onttrekken van grondwater over de vereiste provinciale vergunning. In die vergunning was geen afbouwregeling voor de onttrekking opgenomen, zodat het DSM vrij stond de grondwateronttrekking eenvoudigweg ineens te beëindigen.

Er bestonden geen juridische middelen om dit tegen te gaan.

Stopzetting van de grondwateronttrekking leidt tot een grotere stijghoogte in het 1ste watervoerend pakket met als gevolg een verhoogde freatische grondwaterstand en andere ongewenste effecten.

De overheden hebben elk om hun moverende reden de GR ingesteld om een dreigend maatschappelijk probleem het hoofd te bieden. Dit probleem zou ontstaan wanneer DSM de onttrekking in korte tijd sterk zou laten afnemen. Ingeschat werd dat hierdoor voor vele tientallen miljoenen euro aan schade zou kunnen ontstaan.

Met name Delfland en de gemeente Delft (hierna: "de **Gemeente**") hadden tijd nodig om maatregelen te treffen en zicht te krijgen op de ernst van de problematiek. De verantwoordelijkheid van de provincie Zuid-Holland zou naar verwachting afnemen in de tijd, mede omdat de andere overheden bij stapsgewijze afbouw beter zicht zouden krijgen op de effecten van de onttrekking en zij maatregelen zouden treffen zoals monitoring, kadeverbetering en aanleg van drainage.

Delfland heeft naar aanleiding van de aankondiging van DSM onderzocht wat de stopzetting van de grondwateronttrekking voor invloed zou kunnen hebben op de waterstaatkundige werken waarvoor hij verantwoordelijk is. Uit het onderzoek van destijds bleek dat het belangrijkste risico destijds de stabiliteit van de boezemkaden betreft.

De Gemeente vreesde in geval van een hogere grondwaterstand voor grondwateroverlast alsmede voor problemen met onder meer funderingen van gebouwen, opdrijven van parkeerkelders e.d.

Gedeputeerde Staten van Zuid Holland, als bevoegd gezag voor de vergunning, voelden zich mede verantwoordelijk voor de ontstane problematiek, onder meer door het ontbreken van een afbouwregeling in de vergunning.

In het najaar van 2009 besloten de dagelijks besturen van de drie betrokken overheden tot het instellen van de GR beheer grondwateronttrekking Noord. De taak van deze GR is het, na overname van de installaties van DSM, voorlopig voorzetten van de grondwateronttrekking waarmee de betrokken overheden de tijd konden winnen om maatregelen te treffen om schade door een verhoogde grondwaterstand te voorkomen.

Op grond van het destijds gelijk geachte belang van de Gemeente en Delfland en de verantwoordelijkheid van de Provincie, werd besloten de kosten van de GR als volgt te financieren:

Provincie Zuid-Holland 1/3 deel

Delfland 1/3 deel

de Gemeente 1/6 deel

de gemeente Rijswijk 1/12 deel en

de gemeente Den Haag 1/12 deel.

De gemeenten Den Haag aan Rijswijk zijn weliswaar geen deelnemers in de GR, maar betalen wel mee via het aandeel van de Gemeente zodat de gemeenten in totaal 1/3 deel betalen.

Gedeputeerde Staten bedongen dat zij voor de beperkte periode van 5 jaar zou deelnemen aan de GR omdat GS aannamen dat na afloop van die periode het doel waarvoor de GR werd ingesteld, zou zijn bereikt.

Het algemeen bestuur van Delfland nam in zijn beslissing tot instelling van de GR op dat de deelname in 2014 moest worden heroverwogen, immers het zou een tijdelijke overbruggingsmaatregel zijn.

Per 1 mei 2014 zijn GS uitgetreden uit de GR, zodat de colleges van de Gemeente en Delfland zijn overgebleven. Het gevolg is dat Delfland vanaf die datum feitelijk de helft van de kosten van de GR voor zijn rekening neemt.

De gemeenten Rijswijk en Den Haag dragen nog steeds bij aan het aandeel van de Gemeente. De gemeente Rijswijk heeft aangegeven ook voor de toekomst bij te dragen, echter ook de andere gemeenten in de regio kunnen worden betrokken. Voor zover ons bekend, heeft de Gemeente hiertoe geen initiatief genomen.

Voor Delfland geldt daarbij dat daarnaast ook sprake is van door de GR verschuldigde heffingsinkomsten die deels voor rekening komen van Delfland. De zogenoemde gedeelde heffingsinkomsten.

Om te voldoen aan de wens van het algemeen bestuur van Delfland om deelname in de GR te heroverwegen, is, op ambtelijk niveau, een afvaardiging van D&H vanaf september 2013 met een afvaardiging van B&W gaan onderhandelen over het opheffen van de GR en het bedrag dat Delfland aan de Gemeente zou betalen als bijdrage in de voortzetting van de grondwateronttrekking.

Dit is gedaan in de vorm van een mediation traject. Toen na een half jaar bleek dat partijen niet tot een oplossing konden komen, is dit traject gestopt.

Aangezien D&H toch tot een oplossing wenste te komen, is in de zomer van 2014 door D&H aan B&W een genereus aanbod gedaan: als tegenprestatie voor het opheffen van de GR, betaalt Delfland aan de Gemeente (afgerond) € 8,9 miljoen als bijdrage in de kosten voor de voortzetting van de grondwateronttrekking voor de periode na 1 mei 2014. Dit aanbod is door B&W verworpen bij brief d.d. 1 oktober 2014.

Nog altijd zijn D&H er voorstander in goed overleg tot een oplossing te komen: hetzij in het algemeen bestuur van de GR, hetzij als betrokken partijen. Diverse pogingen hebben aangetoond dat het niet mogelijk is om met de andere deelnemer tot overeenstemming te komen, noch in het algemeen bestuur van de GR, noch daarbuiten.

Nu elke weg om in goed overleg tot een oplossing te komen, is bewandeld zonder dat dit tot het gewenste resultaat heeft geleid, rest D&H niets anders dan de formele weg te bewandelen.

Op 11 november 2014 heeft D&H een brief doen uitgaan waarin zij:
a. het algemeen bestuur van de GR verzoeken de GR op te heffen,
b. mededelen per 1 januari 2016 uit de GR te zullen treden.

Informatie over de GR zelf

Op 5 juli 2010 heeft de GR haar missie vastgesteld. Het werken tegen de laagst maatschappelijke kosten is daarbij leidend.

Beheer: De grondwateronttrekking voortzetten om schade door grondwaterpeilstijging te voorkomen en de GR als organisatie verder vormgeven om onderstaande beleidsdoelen te realiseren.

Afbouw: De onttrekking zover mogelijk afbouwen als maatschappelijk haalbaar en kostenefficiënt is, hierbij voorzien in afdoende monitoring. Op basis van onderzoek wordt verwacht dat de onttrekking met stappen van circa 50 m³/uur per half jaar tot gemiddeld 800 m³/uur kan worden teruggebracht zonder dat door een der partijen maatregelen genomen moeten worden. Vanwege de afspraken door de GR met ProRail (en in het verlengde daarvan, met de gemeente Delft), kan dit pas vanaf 2017.

Hergebruik: Het organiseren van hergebruik onttrokken grondwater om maatschappelijke kosten te mitigeren. Idealiter ontstaat een onttrekking met maatschappelijke baten zodat de GR tijdelijk kan zijn. Een eerste verkenning heeft nog geen concrete resultaten gegenereerd, maar afgesproken is dat jaarlijks opnieuw de kansen worden verkend. Zoals vermeld, zou DSM mogelijk zijn geïnteresseerd.

Nieuwe installatie. In opdracht van de GR wordt thans een nieuw puttenveld aangelegd en een nieuw gemaal gebouwd omdat de huidige grondwateronttrekkingsinstallatie aan vervanging toe is en zich op het terrein van DSM bevindt; de nieuwe installatie wordt buiten het terrein van DSM aangelegd. De totale investering bedraagt € 4.100.000,-. De kosten worden gefinancierd uit gelijke bijdragen van ieder van de drie oorspronkelijke deelnemende overheden en eigen kapitaal van de GR. Delfland heeft hiervoor € 959.943,- aan de GR betaald.

Belangen partijen bij de grondwateronttrekking

Wij brengen in herinnering dat de GR is ingesteld om tijd te winnen zodat partijen maatregelen zouden kunnen treffen tegen een verhoogde grondwaterstand.

Delfland heeft van die periode gebruik gemaakt om aanvullende onderzoeken te laten verrichten naar de effecten van de vermindering en eventueel stopzetting van de grondwateronttrekking. Hieruit is gebleken dat die effecten nauwelijks aanwezig zijn en slechts enkele kadestrekkingen behoeven te worden versterkt. Delfland neemt in 2016 de laatste maatregelen, waarna Delfland geen belang meer heeft bij voortzetting van de grondwateronttrekking. Thans kan worden geconcludeerd dat Delfland slechts een zeer gering belang heeft gehad bij de instandhouding van de grondwateronttrekking en de GR, welk belang na 2016 geheel niet meer bestaat.

De gemeente heeft een andere weg gekozen. De zorgtaak van de gemeente met betrekking tot het grondwater bestaat hierin dat zij zorg draagt voor het in het openbaar gebied treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Deze taken kunnen worden bekostigd uit de heffing van het gemeentelijk rioolrecht dat daarvoor ook is veranderd in een bestemmingsheffing. In dat kader is interessant is wat de gemeente over haar grondwaterzorgplicht heeft opgenomen in het "gemeentelijk rioleringsplan Delft 2012 - 2015".

Hieronder enkele passages uit het Gemeentelijk rioleringsplan Delft 2012 - 2015, pagina 6.

"Grondwaterzorgplicht

In de grondwatervisie is de aanpak met betrekking tot grondwateroverlast omschreven. Deze lijn is nog steeds actueel. In beginsel worden grondwatermaatregelen in openbaar gebied aangelegd bij groot onderhoud in de stad indien de ontwateringsdiepte structureel minder dan 50 cm is. Indien de ontwateringsdiepte ligt tussen 50 en 70 cm, wordt onderzocht of ontwateringsmiddelen noodzakelijk zijn. Bij een ontwateringsdiepte van 70 cm of meer worden in beginsel geen ontwateringsmiddelen mee genomen bij werkzaamheden. De gemeente voert alleen technische maatregelen uit ter beïnvloeding van de grondwaterstand, als die maatregelen volledig in openbaar gebied kunnen worden genomen. Binnen de hemelwaterzorgplicht wordt voorzien in de aanleg van 2 kilometer Drainage Infiltratie Transport (DIT) riool per jaar. Vanuit de grondwaterzorgplicht zal gedurende de planperiode gemiddeld additioneel 1 kilometer per jaar worden gerealiseerd.

<i>onderdeel</i>	<i>ambitie midden</i>
<i>vernieuwen riolen</i>	
<i>afvalwater</i>	5 km
<i>hemelwater</i>	2 km
<i>grondwater</i>	1 km
<i>realisatie</i>	
<i>basisinspanning</i>	
<i>totaal</i>	85% ¹⁾
<i>riolering op orde</i>	
	ja
<i>kosten</i>	
<i>totaal per jaar</i>	€ 9.400.000
<i>aanpak weg</i>	
<i>bij onderhoud</i>	rijweg
<i>kwaliteit weg</i>	verbeterd
<i>kosten/jaar in rioolheffing</i>	€ 1.100.000
<i>grondwateronttrekin g DSM</i>	
<i>verregaande vermindering (<800 m³/uur) mogelijk na:</i>	35 jaar
<i>kosten/jaar</i>	ca. 350.000,- /jaar

Gemeentelijk rioleringsplan Delft 2012 - 2015, blz 30

Tabel 6.1: Gedragslijn aanpak grondwateroverlast

Ontwateringsdiepte	Gedragslijn
< 50 cm beneden maaiveld	Indien er bij groot onderhoud van riolering of weg kansen zijn, worden maatregelen meegenomen om de grondwateroverlast te voorkomen of beperken.
tussen 50 en 70 cm beneden maaiveld	Indien er bij groot onderhoud van riolering of weg kansen zijn, wordt onderzocht of het gewenst en mogelijk is om maatregelen te nemen om de grondwateroverlast te voorkomen of beperken.
> 70 cm beneden maaiveld	In beginsel worden geen maatregelen genomen.

Aanleg ontwateringsmiddelen

Om structureel hoge grondwaterstanden tegen te gaan is de gedragslijn om gecombineerd met andere werkzaamheden grondwatermaatregelen aan te leggen. In de praktijk wordt dit gedaan bij groot onderhoud aan de riolering (vaak rioolverbetering; maar ook de combinatie met het afkoppelen van hemelwater door aanleg van een DIT-riool).

Vervanging ontwateringsmiddelen

In Delft zijn er enkele oude drainagesystemen aanwezig die soms ook aangelegd zijn door projectontwikkelaars of woningbouwverenigingen op eigen terrein. Deze zijn echter doorgaans aangelegd om de grondwaterstand tijdens de aanleg en een korte periode daarna te beheersen. Doorgaans zijn geen inspectieputten of doorspoelpunten aanwezig en derhalve niet in het

onderhoudsprogramma opgenomen. De door de gemeente aangelegde ontwateringsmiddelen die (in openbaar gebied) voor langere duur (50 jaar) zijn aangelegd, zijn binnen deze planperiode nog niet aan vervanging toe.

Verbetering ontwatering

Zie § 6.6.2. De ontwateringsmiddelen zullen binnen deze planperiode niet verbeterd worden."

Tot zover de passages uit Gemeentelijk rioleringsplan Delft 2012 – 2015.

Partijen hebben in 2009 de GR ingesteld om tijd te winnen om de nodige maatregelen te treffen. Delfland heeft de tijd vanaf 2009 gebruikt om maatregelen te nemen om de ongewenste effecten van een verhoogde grondwaterstand op te vangen. De Gemeente heeft voor een ander beleid gekozen.

Uit bovenstaande volgt heel duidelijk dat de Gemeente ervan uit gaat dat verregaande vermindering van de grondwateronttrekking pas na 35 jaar zal plaatsvinden en er voor heeft gekozen de maatregelen met de daaraan verbonden kosten in de tijd tot wel 50 jaar vooruit te schuiven. Het is natuurlijk het goed recht van de Gemeente niet nu in de vereiste maatregelen te investeren maar dat heeft wel als consequentie dat de grondwateronttrekking voorlopig moet worden voortgezet.

Dan is het ronduit niet "fair" te noemen dat de kosten die de keuze van de Gemeente met zich brengt voor een groot deel op Delfland worden afgewenteld door Delfland nog jaren lang mede de grondwateronttrekking te laten financieren. Gelet op het door de Gemeente ingezette beleid de maatregelen in de tijd vooruit te schuiven, is het ook logisch dat de kosten van het voortzetten van de grondwateronttrekking door de Gemeente worden gedragen omdat zij met haar beleid nu op de investeringskosten bespaart.

Recapitulatie

Voor een goed begrip, recapituleren wij hieronder het voorgaande.

1. DSM heeft voornemen geuit om grondwateronttrekking stop te zetten.
2. GR ingesteld in 2009 waarbij:
 - a) De Gemeente en Delfland de tijd krijgen om maatregelen te nemen.
 - b) de Provincie Zuid-Holland vorm geeft aan haar verantwoordelijkheid voor het ontbreken afbouwregeling in vergunning aan DSM.
 - c) partijen ieder 1/3 deel van de kosten dragen.
(NB in nieuwe vergunning aan GR is wel een afbouwregeling opgenomen).
3. Gemeente heeft de tijd nodig tot ten minste 2028 om haar maatregelen te nemen.
(hoewel dit niet blijkt uit het gemeentelijk rioleringsplan).
4. Delfland neemt in 2016 de laatste maatregelen.
5. D&H hebben na 2016 geen belang meer bij de instandhouding van de grondwateronttrekking en wil de GR verlaten c.q. opheffen.
6. Overleg tussen partijen in het najaar 2013 over opheffing GR na 1 mei 2014 en te betalen bedrag van Delfland aan de Gemeente; geen oplossing bereikt.
7. 1 mei 2014: GS treden uit waarna B&W en D&H resteren.

8. Najaar 2014 D&H sturen B&W een genereus aanbod als bijdrage in de kosten voor voortzetting grondwateronttrekking door Delft bij opheffing GR.
9. Hiervoor genoemde aanbod wordt door B&W verworpen, waarmee het aanbod is komen te vervallen. B&W komen niet zelf met een voorstel voor een oplossing.
10. D&H verzoeken aan algemeen bestuur GR om de GR op te heffen én D&H nemen besluit om uit te treden per 31 december 2015.
11. Algemeen bestuur GR kan niet tot een besluit komen over de door D&H te betalen uittredingsvergoeding (patstelling wegens gelijke stemverhoudingen).
12. Verzoekschrift aan GS (commissie) met het verzoek een besluit te nemen over de door D&H te betalen uittredingsvergoeding aan de GR.

Aangezien de GR door het uittreden van D&H ophoudt te bestaan, immers een GR heeft minimaal twee deelnemers, moet de GR worden geliquideerd. Daar B&W als enige deelnemer overblijft en de Gemeente belanghebbende is bij het voortbestaan van de grondwateronttrekking, ligt het in de rede dat de activa en passiva van de GR zullen overgaan op de gemeente.

7. Slotopmerkingen

Een afschrift van dit verzoekschrift is verzonden aan het algemeen bestuur van de GR en aan B&W van de gemeente Delft.

MET VERZOEK AAN DE KAMERS VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZUID-HOLLAND:

Primair:

- I. ter beslechting van het onderhavige geschil, althans de ontstane patstelling, een besluit te nemen waarin de voorwaarde voor uittreding van D&H uit de GR is vevat, inhoudende dat de hoogte van de uittredingsvergoeding die D&H, althans het Hoogheemraadschap van Delfland, aan de Gemeenschappelijke Regeling beheer grondwateronttrekking Delft noord dient te betalen, in totaal EUR 4.078.035,- bedraagt, te betalen volgens een afbouwperiode.
- II. indien en voor zover relevant te bepalen dat het besluit, zoals bedoeld in sub I, in de plaats treedt van het door het algemeen bestuur te nemen besluit zoals bedoeld in artikel 36 lid 5 van de Regeling GR.
- III. een besluit te nemen inhoudende dat bij gelegenheid van de liquidatie van de GR de activa en passiva van de GR worden toegedeeld aan de gemeente Delft.
- IV. indien en voor zover relevant te bepalen dat het besluit, zoals bedoeld in sub III, in de plaats treedt van het door het algemeen bestuur te nemen besluit zoals bedoeld in artikel 38 lid 3 van de Regeling GR.

Subsidiair:

- V. het algemeen bestuur van de GR op te dragen binnen 12 weken na uw uitspraak een besluit te nemen zoals bedoeld in artikel 36, lid 5 van de GR, met daarin de vaststelling van de door D&H, althans het Hoogheemraadschap van Delfland, aan de GR te betalen uittredingsvergoeding, met inachtneming van een door uw college te bepalen uittredingsvergoeding van in totaal EUR 4.078.035,-, te betalen volgens een afbouwperiode.
- VI. het algemeen bestuur van de GR op te dragen binnen 3 maanden na uw uitspraak een besluit te nemen zoals bedoeld in artikel 38, lid 3 van de GR, met daarin de vaststelling dat bij gelegenheid van de liquidatie van de GR de activa en passiva van de GR worden toegedeeld aan de gemeente Delft.

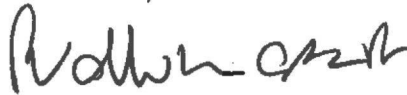
Meer Subsidiair:

- VII. het algemeen bestuur van de GR op te dragen binnen 12 weken na uw uitspraak een besluit te nemen zoals bedoeld in artikel 36, lid 5 van de GR, met daarin de vaststelling van de door D&H, althans het Hoogheemraadschap van Delfland, aan de GR te betalen uittredingsvergoeding, met inachtneming van een door uw college in goede justitie te bepalen uittredingsvergoeding, te betalen volgens een afbouwperiode.
- VIII. het algemeen bestuur van de GR op te dragen binnen 3 maanden na uw uitspraak een besluit te nemen zoals bedoeld in artikel 38, lid 3 van de GR, met daarin de vaststelling dat bij gelegenheid van de liquidatie van de GR de activa en passiva van de GR worden toegedeeld aan de gemeente Delft, althans een uw college in goede justitie te bepalen vereffening.

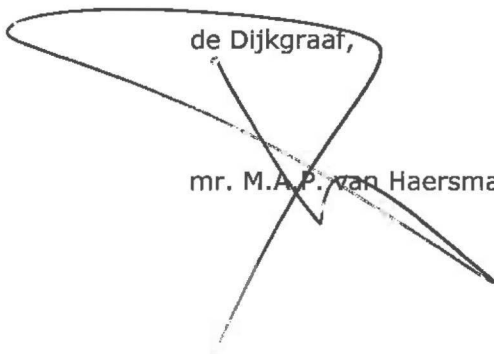
Hoogachtend,

Dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland,
mede namens de publiekrechtelijke rechtspersoon het Hoogheemraadschap van Delfland,

de Secretaris,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

de Dijkgraaf,

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Bijlagen:

1. Gemeenschappelijke regeling beheer grondwateronttrekking Delft noord
2. Advisering uittreding GR Sman Business Value